

Postanowienie z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/10

Niedopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na zawarte w wyroku sądu apelacyjnego postanowienie dotyczące kosztów procesu poniesionych przed sądem pierwszej instancji (art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Sędzia SN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

Sędzia SN Iwona Koper (sprawozdawca)

Sędzia SN Kazimierz Zawada

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa "H.I.C.", spółki z o.o. w P. przeciwko Gminie R. o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2010 r., zażalenia strony powodowej na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 28 stycznia 2010 r.

odrzucił zażalenie i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Gminy kwotę 300 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2010 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu na skutek apelacji pozwanej zmienił wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu w ten sposób, że powództwo uwzględnione do kwoty 8000 zł oddalił i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 4817 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a ponadto zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1 600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Wyrok ten w części rozstrzygającej o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji zaskarżyła powódka, zarzucając naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 k.p.c. Wskazała, że pozwana w apelacji zmieniła wniosek o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem

pierwszej instancji i domagała się z tytułu kosztów zastępstwa procesowego zawyżonej i niewykazanej co do wysokości kwoty 9600 zł. Domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem pierwszej instancji w wysokości 2400 zł, zgodnie z żądaniem pozwanej zawartym w odpowiedzi na pozew i stosownie do § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. oraz zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniewego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakres zaskarżalności postanowień co do kosztów procesu na podstawie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie został zsynchronizowany z dotychczasowymi zasadami i celami instytucji zażalenia do Sądu Najwyższego, który zgodnie ze swoją ustrojową funkcją powinien się koncentrować przede wszystkim na sprawowaniu nadzoru judykacyjnego i zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 1 pkt. 2 k.p.c. przysługuje, odmiennie niż wynika to z zasady ustanowionej w art. 394¹ § 2 k.p.c., na orzeczenie o kosztach procesu wydane po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji, niezależnie od tego, czy w danej sprawie przysługuje skarga kasacyjna, czy też – jak w niniejszej sprawie – jest ona niedopuszczalna.

Zażalenie to może być wniesione na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Sądem pierwszej instancji w zakresie orzekania o kosztach procesu jest ten sąd, do którego kognicji należy orzekanie o zwrocie kosztów w danym zakresie po raz pierwszy. Zaskarżeniu zażaleniem podlega więc postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu w takim zakresie, w jakim mogło być ono wydane tylko przez ten sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie apelacyjne. Zakres ten obejmuje orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego oraz orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w przypadku, gdy Sąd Najwyższy po rozpoznaniu skargi kasacyjnej uchylił wyrok sądu apelacyjnego i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.). Orzeczenia te podlegają kontroli instancyjnej Sądu Najwyższego jako orzeczenia sądowe objęte dyspozycją art. 176 ust. 1 Konstytucji (uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05, OTK-A Zb.Urz. 2007 nr 3, poz. 32).

W odniesieniu do orzeczenia o kosztach postępowania przed sądem pierwszej instancji, o których sąd ten rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie, zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego, określona w art. 176 ust. 1 Konstytucji, realizuje się przez możliwość jego zaskarżenia do sądu apelacyjnego przez każdą ze stron. W takiej sytuacji jednak sąd apelacyjny orzeka co do kosztów procesu, które były już uprzednio przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, w wyniku uwzględnienia apelacji i zmiany wyroku sądu pierwszej instancji lub jedynie po rozpoznaniu zażalenia w przedmiocie kosztów. Z tych względów niedopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na zawarte w wyroku sądu apelacyjnego postanowienie co do kosztów procesu przed sądem pierwszej instancji.

Wniesione zażalenie podlegało więc odrzuceniu stosownie do art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ i z art. 373 k.p.c.